

Poruchy chování a pozornosti

Příznaky

V oblasti poruchy pozornosti

- Dítě často **zapomíná**
- **Ztrácí** věci
- Problémy s **udržením pozornosti** při výuce, hře
- Dělá tzv. **chyby z nepozornosti**
- **Nepostupuje** podle instrukcí
- **Nedokončuje** úkoly

V oblasti hyperaktivity

- Dítě **nevydrží sedět** v lavici
- Provádí **bezděčné pohyby** rukama i nohama
- Často **pobíhá**, leze přes překážky
- Bývá velmi **hlučné** – nepřiměřeně povídavé

Příznaky

V oblasti impulzivity

- Dítě často **vykřikuje** odpověď, dříve než je dopovězena otázka
- Má **obtíže při čekání**, nedokáže stát v řadě
- Často **vyrušuje**, skáče druhým do řeči

Syndrom ADHD/ADD

- Některé ze symptomů se vyskytly **před 7. rokem věku**
- Objevují se **ve dvou či více prostředích** (domov, škola, kroužek)
- Nastávají **problémy v sociálních vztazích**

Poruchy chování z hlediska psychiatrické diagnózy

Rozlišujeme čtyři základní projevy poruch chování:

- **Agresivita** nebo závažné náznaky ohrožení lidí nebo zvířat
- Úmyslné **poškození věcí a majetku** (např. vandalismus)
- **Opakovaná porušení domácích nebo školních pravidel**, právní delikty
- **Stálé lhaní**, vyhýbání se důsledkům svého chování

Příčiny sociální

- **Hektičnost doby** a stres – mnoho podnětů a vlivů
- **Nadměrná zátěž** dítěte – nemá čas samo na sebe
- **Nedostatek, nebo mnoho podnětů a pozornosti** ze strany rodičů.
- Nedostatek pohybu – TV, PC
- **Problémy v rodině** – rozvod, odloučení
- **Problémy ve škole** – šikana
- **Nesprávné výchovné postupy** – nedůslednost, chybí hranice, domácí rituály
- **Úzkostná matka** – přemíra péče, matka sama sobě nevěří - ztráta intuice
- Děti zanedbávané, týrané, zneužívané

Příčiny biologické

Temperament dítěte – ovlivněn vlastnostmi CNS (centrální nervové soustavy)

Funkční porucha mozku

- drobná poranění mozku (při porodu, úraz)
- nezralá některá centra – více se projevuje u chlapců (nedonošené děti)

LDE – lehká dětská encefalopatie – drobné poškození mozku

LMD – lehká mozková dysfunkce – špatná funkce některých center v mozku

Reakce širšího okolí na dítě

- Děti jsou pokládány za **zlomyslné a nevychované**
- Jsou „**vylučovány**“ ze školních a předškolních zařízení pro nevhodné chování
- Mají **odklad školní docházky** (jednou i vícekrát), rodiče propadají beznaději a volí přísné tresty, které nevykazují žádný efekt.
- To **vede ještě ke zhoršení některých nežádoucích projevů** případně i jejich upevnění

Pocity dětí

- Převládají u nich **pocity úzkosti**, nervozity - pomůže struktura, řád
- **Nerozumí svému chování**, nedělají věci naschvál
- **Těžce prožívají svůj neúspěch**, obávají se kritiky
- Nedokáží si **vybrat z podnětů ten nejdůležitější** - důležité je naučit hledat systém

Charakteristika těchto dětí

- **Vztahová nestálost**, neschopnost důvěrného a osobního vztahu k rodičům, vychovatelům i vrstevníkům
- **Narušené vztahy k vrstevníkům**, izolace, neoblíbenost. Dítě se zdá, jakoby nemělo vztah k lidem ani ničemu živému
- **Vzdorovitost, neposlušnost**, špatná zvladatelnost, odpor k autoritám
- Porucha je často spojena s **hyperaktivitou a poruchami pozornosti** a je častější u chlapců

Poruchy pozornosti

- ADD – attention deficit disorder
- ADHD - Attention Deficit Hyperactivity Disorder (Hyperkinetická porucha)

ADD

- neschopnost přiměřené koncentrace na určitý podnět po dostatečně dlouhou dobu
- slabá pozornost, unavitelnost
- dítě u ničeho nevydrží a nic je delší dobu nebaví
- obtíže s udržením pozornosti či volního úsilí při plnění zadaných úkolů a s jejich dokončením v určitém časovém limitu (např. při školní i domácí přípravě bez přímého kontaktu s dospělým nebo při opakované, nepříliš zajímavé činnosti)
- potřebují pracovat v krátkých intervalech

ADHD

Syndrom, který se projevuje v emocionální a volní poruše a v specifickém chování člověka.

Hlavní odlišnost - narušení (zdržení) vývoje vyšších forem sociálního chování (interakce s jiným člověkem, rozumění jeho myšlenek, pocitů).

Mimo-sociální aktivity (konstruování, řešení intelektuální úloh, hraní na počítače) mohou probíhat na vysokém úrovni.

Základní symptomy ADHD

- Porucha pozornosti
  - Hyperaktivita
  - Impulzivita
-
- Projevy, které jsou uvedeny dále, se musí objevovat doma, ve škole i na jiných místech.

Kritéria ADHD

Minimálně čtyři z následujících symptomů hyperaktivity-impulzivity přetrvávají alespoň 6 měsíců v takovém stupni, který je neslučitelný s vývojovou úrovní dítěte.

- 1) Často třepe rukama nebo nohama, vrtí se na židli.
- 2) Často opouští místo ve třídě nebo v situaci, v níž se očekává, že zůstane sedět.
- 3) Často běhá kolem v situacích , kde je to nevhodné.
- 4) Často není schopen klidně si hrát, nebo provádět klidnější činnosti ve volném čase.
- 5) Často vyhrkne odpověď, aniž si poslechne celou otázku.
- 6) Často má obtíže při stání v řadě, při hrách nebo skupinových činnostech.

Výskyt ADHD

- 3-6 % populace
- chlapci : dívky = 3 : 1

Věk:

- První symptomy se objevují před začátkem školní docházky
- Obtížně se diagnostikuje u dětí mladších 4 let

Etiologie

- Mezi odborníky neexistuje shoda
- Genetické faktory – přibližně polovina případů (po otci)
- Opožděné neurologické zrání
- Mozková dysfunkce (neurotransmitery)
- Prenatální a postnatální poškození
- Alergie na stravu ?
- Zvýšený spad těžkých kovů – otrava olovem
- Radioaktivita
- Vliv některých léků
- Vliv prostředí, interakce mezi dítětem a rodiči
- Osobnost dítěte

O nejčastějších problémech dětí ve škole

<https://www.youtube.com/watch?v=SMTtunwq4D0>

SCHOOL